

РОЗДІЛ 2.

УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В СУЧАСНОМУ ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Барбінова А.В.

*Полтавський національний педагогічний
університет імені В. Г. Короленка*

РОЛЬ СТРАТЕГІЇ В АНТИКРИЗОВОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ

Сьогоднішні умови, за яких перебувають українські підприємства та організації, зумовлюють активізацію наукової уваги до їх функціонування в умовах викликів та криз. Складність функціонування сучасних підприємств в умовах нестійкості, нестабільності, відсутності чітких перспектив розвитку вимагає все більшого осмислення ролі антикризового менеджменту. І дуже важливим є те, щоб підприємства швидко трансформувались під нові вимоги та якісно відповідали усім економічним процесам, які бурхливо розвиваються та стають щоразу складнішими. Період економічної нестабільності чітко дав зрозуміти, що визначені стратегії постійно потребують удосконалення, а відтак, сталий набір інструментів у роботі є неактуальним, тобто недостатнім для протистояння та відновлення після кризи, для повернення на докризовий рівень, для утримання конкурентних умов для сталого економічного зростання та фінансової стабільності. Саме тому важливо удосконалювати стратегію діяльності підприємства з урахуванням викликів нестабільності.

Проблеми антикризового управління знайшли своє відображення в працях вітчизняних та зарубіжних економістів, а саме: І. Бланка, О. Мороза, О. Терещенка, А. Штангера та ін. Однак, антикризовий менеджмент постійно перебуває у розвитку, тому подальші наукові розвідки стають актуальними у наш час.

Управління підприємством – це складна, багатогранна та багаторівнева система, котра об'єднує в собі різні сфери роботи. Тому важливим питанням є безпека і стабільність усіх процесів, що відбуваються на підприємстві.

О. Скібіцький під антикризовим розуміє управління, що націлене на запобігання можливим серйозним ускладненням у ринковій діяльності підприємства, забезпечення його стабільного, успішного господарювання [3].

На думку А. В. Череп, антикризове управління – це комплексна система заходів, яка спрямована на запобігання кризи та забезпечення умов, які б ліквідували передумови та наслідки її появи через прогнозування соціально-економічного розвитку підприємства і реалізацію антикризової стратегії для зміцнення конкурентних позицій суб'єкта господарювання у ринковому середовищі [2].

Антикризове управління у своїй роботі переслідує такі завдання:

- аналіз зовнішнього середовища;
- оцінка внутрішнього потенціалу;
- вибір актуальної стратегії його розвитку;
- глибокий аналіз причин виникнення кризових ситуацій в економіці і в конкретних ділянках роботи банку;
- аналіз фінансово-економічного стану комерційного банку, найчастіше для подальшого вибору найефективніших методів оздоровлення;
- реструктуризація сфер діяльності;
- бізнес-планування фінансової підтримки, оздоровлення банківської установи;
- процедура антикризового управління, контроль за їхнім виконанням.

Метою антикризового управління вважають розробку та реалізацію заходів, що направлені на нейтралізацію найбільш небезпечних загроз, які приводять до кризового становища.

У межах антикризового управління стратегія – це інструмент регулювання та вирішення суперечності в процесі розвитку підприємства в умовах кризового становища або його загрози за дії кризоутворюючих чинників, на базі обмежених ресурсів [1]. Ця стратегія визначає основні немонетарні та монетарні цілі змін, запланованих на

підприємстві, а також загальні механізми досягнення визначених цілей.

Основною метою антикризової стратегії постає вирішення суперечностей і неузгодженості між цілями підприємства, наявними можливостями та впливом внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства.

Стратегія як ключовий компонент антикризового управління повинна визначати ключові характеристики підприємства та забезпечувати функціонування усіх чинників діяльності як єдиного цілісного механізму. Для цього стратегія повинна відповідати таким параметрам. Підсумовуючи погляди науковців, ми вважаємо, що параметрами стратегії є:

1. Формування стратегії повинно відбуватися за функціональною спрямованістю і відображати цілі, місію та завдання розвитку підприємства з урахуванням комплексу підходів з метою функціонування підприємства у довгостороковій перспективі.
2. Враховувати варіативність застосування альтернативних підходів, які будуть реагувати на конкретні виклики у конкретних умовах.
3. Враховувати потенційний вплив зовнішніх та внутрішніх змін, їх динамічність та рівень їх впливу на підприємство.
4. Відповідати принципам взаємоузгодженості цілей, послідовного розвитку, комплексності, емерджентності, транспарентності, спрямованості на вихід з кризи, ефективності.

При розробці антикризової стратегії управління підприємством науковці рекомендують зважати на наукові принципи [2]. Це дасть змогу прийняти комплексне рішення при розробці або удосконаленні стратегії. Науковці виокремлюють дві групи принципів: загальні для системи управління та специфічні для антикризового управління.

До групи загальних принципів належать принципи:

- економічної ефективності;
- соціальної відповідальності;
- розмежування функцій політичного, державного та господарського управління;
- орієнтації на споживача; системності.

До групи специфічних принципів відносяться:

- планування та розробки спеціальних програм стратегічного характеру;
- постійного моніторингу зовнішнього та внутрішнього середовища;
- безперервності;
- цілеспрямованість процесу управління;
- оперативності та достовірності вхідної інформації; достовірності прогнозів;
- відсутності універсальних антикризових рішень; кінцевої орієнтації на діяльність та ін.

Планування та розробка стратегії не може здійснюватися хаотично і безпідставно. Для того, щоб стратегія була дієвою та результативною, необхідне використання комплексу ефективних управлінських інструментів, упровадження постійних та послідовних інновацій, оперативного реагування на істотні зміни зовнішнього та внутрішнього середовища за умови найменших фінансових та матеріальних витрат. Реалізація антикризового заходу повинна бути цілеспрямованою та забезпечувати можливість досягнення заданого рівня ефективності. Варто пам'ятати, що застосування управлінських методів потребує постійного моніторингу. Такий моніторинг повинен бути спрямований на постійне очікування сигналів щодо можливої кризи і вчасну реакцію на ці сигнали з метою раннього визначення загрози та її запобігання. Будь-яке зволікання вжиття відповідних заходів в умовах кризи може призвести до суттєвого погіршення кризової ситуації та її наслідків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ковалевська А. В. Конспект лекцій з дисципліни «Антикризове управління підприємством» для студентів 5 курсу заочної форми навчання ЦПО та ЗН освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» галузі знань 0305 – Економіка та підприємництво напряму підготовки 6.030504 – Економіка підприємства та слухачів другої вищої освіти заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» спеціальності 7.03050401 – Економіка підприємства (за видами економічної діяльності) / А. В. Ковалевська ; Харків.

- нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2016. – 140 с.
2. Іртищева І., Мінакова С. Обґрунтування концепції стратегічної програми в антикризовому управлінні. Економіст. 2014. № 11. С. 38–40.
 3. Скібіцький О. М. Антикризовий менеджмент [Текст] : навч. Посібник. К.: Центр учбової літератури, 2009. 568 с.

УДК 37(510)

Голік Д. В.

*Сумський державний педагогічний
університет імені А. С. Макаренка*

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ РИТОРИЧНОЇ КУЛЬТУРИ МЕНЕДЖЕРА ОСВІТИ

У статті на підставі аналізу та узагальнення праць сучасних вчених окреслено умови формування риторичної культури менеджера освіти. Серед низки відповідних умов особливу увагу приділено розкриттю риторичних аспектів професійної діяльності, формування мотивації та освоєння способів використання риторичної культури як засобу впливу на членів педагогічного колективу.

Постановка проблеми. Сучасний заклад освіти немислимий без постійної мовної взаємодії, обміну інформацією, використання нових комп'ютерно-цифрових технологій. У цьому контексті особливого значення набуває необхідність оволодіння менеджерами освіти риторичною культурою.

Сучасний менеджер освіти – це професійно підготовлений фахівець, який володіє достатньою економічною підготовкою і має розвинуте економічне мислення, здатний швидко виявляти проблеми, приймати ситуативні управлінські рішення і нести відповідальність за їх втілення на практиці, продукує ідеї та аргументовано відстоює власну позицію, проявляє ініціативу та володіє